

ĐỀ DẪN HỘI THẢO
“ TIẾP CẬN QUYỀN CON NGƯỜI
TRONG BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG” (8/2011)

Kính thưa ông Nguyễn Quốc Dũng, Giám đốc Học viện CT-HC khu vực IV.....!

Kính thưa Ngài Zake Bruner, đại diện Tổ chức bảo tồn thiên nhiên quốc tế tại Việt Nam và các vị khách quý - đại diện UNDP!

Thưa các vị khách quý và các quý vị đại biểu!

Trước hết thay mặt Viện NVC quyền con người thuộc Học viện CT- HC quốc gia Hồ Chí Minh, tôi nhiệt liệt chào mừng các quý vị đại biểu, các giảng viên, cán bộ của Học viện, một số ban ngành, tổ chức xã hội của Thành phố Cần thơ về tham dự hội thảo “ Cách tiếp cận quyền con người trong bảo vệ môi trường”. Nhân dịp này, tôi xin cảm ơn Ngài đại diện Tổ chức bảo tồn thiên nhiên quốc tế và UNDP đã hợp tác tài trợ và tham gia cuộc hội thảo này.

Kính thưa các quý vị đại biểu!

Môi trường tự nhiên là điều kiện và phương tiện hoạt động sinh sống của con người. Môi trường liên quan chặt chẽ và ảnh hưởng trực tiếp nhiều mặt đến chất lượng cuộc sống, sức khỏe, đến quyền sinh tồn và phát triển của con người. Sự suy thoái, ô nhiễm, thảm họa môi trường ngày càng trầm trọng gây tác hại lớn đến phát triển kinh tế - xã hội, sức khỏe thể chất và tinh thần, mức độ hưởng thụ các quyền và lợi ích của người dân, đồng thời ảnh hưởng xấu đến trật tự an toàn xã hội, an ninh

quốc gia, hòa bình và an ninh quốc tế. Từ những năm 1970, thế giới đã đi đến nhận thức chung về phát triển bền vững và khuyến nghị các quốc gia xây dựng chiến lược phát triển bền vững của mình. Tư tưởng cốt lõi của phát triển bền vững là sự kết hợp chặt chẽ, hợp lý, hài hòa giữa 3 mặt của sự phát triển: sự tăng trưởng kinh tế ổn định, thực hiện tốt công bằng, tiến bộ xã hội và bảo vệ môi trường. Trong những năm 1980 và đầu 1990, Liên hợp quốc và cộng đồng quốc tế đã khẳng định các quyền phát triển và quyền có môi trường trong lành.

Phát triển bền vững từ lâu đã trở thành đường lối, quan điểm và chính sách quan trọng của Đảng và Nhà nước ta. Việt Nam đã sớm đề ra luật bảo vệ môi trường năm 1993, sau được bổ sung và sửa đổi năm 2005, thông qua Định hướng chiến lược phát triển bền vững (năm 2006) và Chiến lược bảo vệ môi trường quốc gia đến 2010 và định hướng đến năm 2020. Đảng ta đã ra Chỉ thị 36(1998), sau đó là Nghị quyết 41(2004) của Bộ chính trị về bảo vệ môi trường trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta, tiếp theo là Chỉ thị 29 (năm 2009) về thực hiện Nghị quyết của Bộ Chính trị về bảo vệ môi trường.

Trong Báo cáo môi trường quốc gia năm 2010, Bộ Tài nguyên môi trường cho rằng nước ta đang đứng trước nhiều thách thức to lớn về môi trường: ô nhiễm gia tăng tại các lưu vực sông trên cả nước, ô nhiễm đô thị, các khu công nghiệp, làng nghề ngày càng trầm trọng. Đa dạng sinh học suy giảm nghiêm trọng. An ninh môi trường bị đe dọa. Ô nhiễm môi trường trở thành vấn đề nóng và là mối quan tâm của toàn xã hội.

Đại hội XI của Đảng ta (năm 2011) khẳng định “**phát triển bền vững là cơ sở để phát triển nhanh**”, là “**yêu cầu xuyên suốt**” của **Chiến lược phát triển kinh tế- xã hội 2011- 2020**, trong đó bảo vệ môi trường là mục tiêu và nhiệm vụ quan trọng. **Đại hội XI nhấn mạnh quan điểm cốt lõi của Đảng và Nhà nước ta :“ Bảo vệ môi trường là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, toàn xã hội và của mọi công dân”**. Không có sự lãnh đạo kiên quyết của Đảng, sự quản lý chặt chẽ của nhà nước và sự tham gia tích cực thật sự của nhân dân, không thể bảo vệ được môi trường. Cùng với việc hoàn thiện hệ thống pháp luật, hệ thống tổ chức quản lý nhà nước về bảo vệ môi trường, cần xây dựng các cơ chế, chính sách và giải pháp ***cần thiết để đẩy mạnh xã hội hóa công tác bảo vệ môi trường, huy động sức mạnh tổng hợp của cộng đồng, các tổ chức xã hội trong bảo vệ môi trường.***

Kính thưa các quý vị đại biểu!

Bảo đảm các quyền con người và bảo vệ môi trường là quan điểm, chủ trương nhất quán và cam kết mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước ta. Nhằm đồng thời bảo vệ môi trường, bảo vệ quyền sống trong môi trường trong lành và các quyền, lợi ích khác của người dân, được phép của Giám đốc Học viện CT- HC quốc gia Hồ Chí Minh, từ 2009 Viện NC quyền con người đã phối hợp với Tổ chức bảo tồn thiên nhiên quốc tế triển khai thí điểm dự án: “Lồng ghép vấn đề quyền con người và quyền môi trường vào chương trình đào tạo cho cán bộ lãnh đạo và quản lý tại Việt Nam”. Mục tiêu của dự án là xây dựng tập tài liệu về bảo vệ môi trường dựa

trên cách tiếp cận quyền con người dùng để tập huấn cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp ở Việt Nam – những người có trách nhiệm chính trong việc bảo đảm quyền con người và môi trường của mọi người dân Việt Nam. Theo quan điểm của LHQ, bảo vệ môi trường trong sạch là bảo đảm một quyền con người cơ bản và bảo đảm các quyền con người có thể thúc đẩy bảo vệ tốt môi trường. Đó là một cách tiếp cận hữu hiệu, vừa có thể bảo đảm các quyền con người, vừa bảo vệ được môi trường. Theo cách tiếp cận đó, nội dung của tập tài liệu tập trung vào những vấn đề then chốt có liên quan chặt chẽ với nhau trong việc bảo vệ môi trường ở Việt Nam hiện nay :

- Bảo vệ môi trường và phát triển bền vững ở Việt Nam.
- Mối quan hệ giữa môi trường và quyền con người.
- Pháp luật quốc tế và pháp luật Việt Nam về bảo vệ môi trường và quyền con người.
- Vai trò của các tổ chức xã hội trong việc giám sát và bảo vệ môi trường.
- Bảo đảm quyền tiếp cận thông tin, quyền tham gia và tiếp cận tư pháp trong lĩnh vực môi trường ở Việt Nam.

Các chuyên đề này do các chuyên gia của Viện và Đại học quốc gia Hà Nội biên soạn với sự tư vấn của các chuyên gia quốc tế.

Thưa các quý vị đại biểu!

Việc biên soạn tập tài liệu lồng ghép bảo đảm các quyền con người và bảo vệ môi trường hay bảo vệ môi trường dựa trên cách tiếp cận nhân

quyền là cách tiếp cận mới mẻ trên thế giới và ở nước ta. Năm 2010 Viện đã hoàn thành bản thảo tập tài liệu này và xin ý kiến đóng góp của những người làm công tác giảng dạy và thực tiễn liên quan đến công tác bảo vệ môi trường ở trung ương và địa phương. Năm nay, Viện chúng tôi lại tổ chức cuộc hội thảo này để bổ sung, hoàn chỉnh nội dung và hình thức tập tài liệu quan trọng này. Chúng tôi mong muốn các quý vị đại biểu đóng góp ý kiến về nội dung, cấu trúc và hình thức của tập tài liệu nói chung và các chuyên đề nói riêng, các nội dung cần nhấn mạnh thêm hoặc cần loại bỏ, sự cần thiết và tính phù hợp của các nội dung trong tài liệu.... Sự tham gia và thảo luận đóng góp của các đồng chí sẽ giúp nhiều cho chúng tôi trong việc sửa chữa, biên tập lại tập tài liệu cho phù hợp với các đối tượng cán bộ lãnh đạo quản lý ở địa phương và yêu cầu thực tiễn bảo vệ môi trường, bảo đảm quyền con người liên quan đến môi trường ở nước ta hiện nay.

Với mục đích đó, tôi xin tuyên bố khai mạc Hội thảo và chúc hội thảo thành công tốt đẹp. Chúc sức khỏe và hạnh phúc tất cả các vị khách quý và các quý vị đại biểu

Xin trân trọng cảm ơn!